



**RZECZPOSPOLITA POLSKA**  
**Rzecznik Praw Obywatelskich**

*Prof. dr Andrzej ZOLL*

00-090 Warszawa  
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00  
Fax 827 64 53

Warszawa, 13 listopada 2001 r.

35306

RPO/387355/01/III/JL

Pani  
Jolanta Banach  
Sekretarz Stanu  
w Ministerstwie Pracy  
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister!

W numerze 29 Magazynu Współczesnego „Plon” z 16 lipca br. ukazał się artykuł pod tytułem „Rozstrzygnięcie Rzecznik Praw Obywatelskich”, w którym podniesiony został zarzut, iż § 6 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 24 lipca 1997 r. w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego /rodzinnego/, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym, rodzaju dokumentów wymaganych do przyznania renty socjalnej, a także wzoru legitymacji pracownika socjalnego /Dz. U. Nr 93, poz. 570/ jest niezgodny z ustawą o pomocy społecznej.

Zdaniem autorki artykułu określony tym przepisem wymóg ustalania danych osoby ubiegającej się o rentę socjalną wyłącznie na podstawie dowodu osobistego stanowi zastrzeżenie kryteriów wymaganych do tej renty w stosunku do wynikających z art. 27a ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej i przez to pozbawia możliwości uzyskania renty z chwilą osiągnięcia wieku 18 lat.

Zastrzeżenia podniesione w artykule uważam za w pełni uzasadnione, choć odnoszą się do przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, które z dniem 31 grudnia 2000 r. utraciło moc na podstawie art. 3 ustawy z dnia 18 lutego 2000 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych /Dz. U. Nr 19, poz. 238/.

Problem braku od stycznia 2001 r. przepisów wykonawczych do ustawy o pomocy społecznej, określających sposób przeprowadzenia wywiadu środowiskowego /rodzinnego/ był przedmiotem odrębnego wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 2 kwietnia 2001 r.

W dniu 18 września 2001 r. zostało wydane rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wywiadu środowiskowego /rodzinnego/ oraz rodzajów dokumentów wymaganych do przyznania renty socjalnej /Dz. U. Nr 14, poz. 1220/, które weszło w życie z dniem 24 października 2001 r.

Niestety w § 10 pkt 1 nowego rozporządzenia, określającym dokumenty wymagane do przyznania renty socjalnej przyjęto, wzorem poprzednio obowiązujących przepisów, że do przyznania renty wymagany jest dowód osobisty.

Aktualne pozostają zatem uwagi, że tak sformułowany przepis § 10 pkt 1 rozporządzenia pozostaje w sprzeczności z art. 27a ustawy o pomocy społecznej.

Określone art. 27a ustawy o pomocy społecznej warunki do przyznania renty socjalnej to: pełnoletność, całkowita niezdolność do pracy z powodu inwalidztwa powstałego przed ukończeniem 18 roku życia. Ustalając uprawnienia do tej renty ośrodek pomocy społecznej niewątpliwie ma obowiązek stwierdzić, że osoba ubiegająca się jest pełnoletnia, jednakże rozporządzenie określające rodzaj wymaganych dokumentów nie powinno ograniczać ich wyłącznie do dowodu osobistego.

Taki stan prawny prowadzi do pozbawienia obywatela zagwarantowanego ustawowo prawa do renty socjalnej od ukończenia 18 roku życia, bowiem zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych /Dz. U. z 1984r. Nr 32, poz. 174 ze zm./ dowód osobisty może być wydany osobie pełnoletniej. Renta socjalna przysługuje również osobie pełnoletniej od miesiąca zgłoszenia wniosku, a więc w takiej sytuacji osoba ta najpierw musi wystąpić o dowód osobisty, a dopiero po jego otrzymaniu za miesiąc lub dwa - o tę rentę, co powoduje, że przez okres oczekiwania na dowód osobisty nie może zgłosić wniosku o rentę i rentę tę otrzyma z kilkumiesięcznym opóźnieniem.

Przedstawiając powyższe oraz działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich /Dz. U. z 2001r. Nr 14, poz. 147/ zwracam się do Pani Minister o ustosunkowanie się do przedstawionego problemu.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll

Do wiadomości:

Pani

Alicja Moroz-Rutkowska

Redakcja „Plon”

ul. Szkolna 2/4

00-006 Warszawa